

Ime in priimek: **Darja Kopitar**

doktorski študij 3. stopnje *Okoljske in regionalne študije*

modul: *Biodiverziteta in ekologija*

Mentor: **red. prof. dr. Urban Šilc**

somentor: **doc. dr. Andrej Rozman**

Delovni naslov doktorske disertacije:

Vzorci flore in vegetacije na urbano – suburbano – ruralnem gradientu

Urbanizacija je eden ključnih dejavnikov za izgubo biotske raznovrstnosti. Gre za proces pretvorbe ruralne rabe tal v urbano, za katerega so med drugim značilni: povečanje deleža neprepustnih površin, fragmentacija in preoblikovanje naravnih habitatov, specifične mikroklimatske razmere ter onesnaženje zraka, tal in vode. Zaradi izrazitih antropogenih vplivov in specifičnih okoljskih razmer se rastlinske združbe v urbanih območjih bistveno razlikujejo od naravnih.

Do leta 2050 bo v mestih živel približno dve tretjini svetovnega prebivalstva, ob enem pa se bo povečeval tudi njihov prostorski obseg. Razumevanje okoljskih dejavnikov, ki vplivajo na uspevanje rastlinskih vrst in delovanje urbanih ekosistemov, je zato ključno za ohranjanje urbane biodiverzitete, dolgoročno zagotavljanje ekosistemskih storitev in povečevanje odpornosti mest na podnebne spremembe.

V okviru doktorskega dela bomo preučevali vpliv urbanizacije na vzorce razširjenosti flore in vegetacije vzdolž urbano–suburbano–ruralnega gradienta. Raziskava bo potekala na treh prostorskih ravneh. Na lokalni ravni bomo obstoječe kartiranje flore mestnega središča Ljubljane razširili na suburbana in ruralna območja občine ter tako zajeli celoten urbanizacijski gradient. Na regionalni ravni bomo izvedli standardizirano primerjalno raziskavo v glavnih mestih Zahodnega Balkana, kjer bomo na urbanih, suburbanih in ruralnih območjih popisali šest urbanih habitatnih tipov (dva habitatna tipa na posamezen del urbanizacijskega gradienta), prisotnih v vseh obravnavanih mestih. Na makroekološki ravni bomo vzorce razširjenosti flore in vegetacije vzdolž urbanizacijskega gradienta analizirali na podlagi podatkov o pojavljanju rastlinskih vrst iz različnih podatkovnih zbirk (EVA, GBIF ipd.). Podatke o pojavljanju vrst bomo povezali z njihovimi funkcionalnimi znaki, ekološkimi indikacijskimi vrednostmi in različnimi prostorskimi podatki.

Doktorsko delo bo prispevalo k boljšemu razumevanju, kako jakost urbanizacije, značilnosti posameznih urbanih habitatnih tipov ter širši okoljski in biogeografski kontekst vplivajo na razširjenost rastlinskih vrst in sestavo rastlinskih združb. Primerjava vzorcev na različnih prostorskih ravneh bo omogočila prepoznavanje splošnih in regionalno specifičnih odzivov flore in vegetacije na urbanizacijo, izsledki dela pa bodo omogočili boljše napovedovanje prihodnjih vplivov sprememb urbane rabe prostora na

bioto ter oblikovanje učinkovitejših pristopov za ohranjanje biodiverzitete in krepitev odpornosti mest na podnebne spremembe.